

INFORMACJA DOTYCZĄCA Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia Dotyczy
Dobudowy do budynku Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Łupkach budynku stołówki z
internatem, budynku o funkcji sportowo - rehabilitacyjnej oraz łącznika komunikacyjnego. Powiat
Piski , Gmina Pisz.

1. stronę tytułową;
2. część opisową;
3. część rysunkową, sporządzoną na kopii projektu zagospodarowania terenu.

I. STRONA TYTUŁOWA POWINNA ZAWIERAĆ:

1. Nazwę i adres obiektu,
2. Nazwę inwestora oraz jego adres,
3. Imię i nazwisko oraz adres kierownika budowy, sporządzającego plan bioz.

II. CZĘŚĆ OPISOWA BUDOWY POWINNA ZAWIERAĆ:

1. Ogólny opis zadania
2. Zagospodarowanie placu budowy.
3. Nadzór nad robotami.
 - 3.1. Samodzielne funkcje techniczne
4. Roboty ziemne
5. Sprzęt zmechanizowany, pomocniczy i urządzenia techniczne
6. Żurawie samochodowe samojezdne
 - 6.1. Ogólne wymagania pracy żurawia
 - 6.2. Czynności zabronione
 - 6.3. Obostrzone warunki pracy dźwigu w kolizyjnej lokalizacji na budowie
7. Urządzenia elektryczne
8. Roboty murowe i tynkowe
9. Roboty ciesielskie
10. Roboty zbrojeniowe
11. Roboty spawalnicze
12. Roboty blacharsko – dekarские
13. Montaż konstrukcji stalowych
14. Rusztowania budowlane
15. Rusztowania przesuwne
16. Prace szczególnie niebezpieczne
 - 16.1. Roboty rozbiórkowe
 - 16.2. Roboty budowlane montażowe.
 - 16.3. Prace w kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych i innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych
 - 16.4. Prace na wysokości
 - 16.5. Prace na rusztowaniach i innych konstrukcjach budowy
17. Wykaz prac wymagających szczególnej sprawności psychotechnicznej

- 18. Wykaz prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby
- 19. Działania prewencyjne w celu eliminowania wypadków przy pracy i chorób zawodowych
 - 19.1. Szkolenia w zakresie BHP
 - 19.2. Zakresy odpowiedzialności
 - 19.3. Wyposażenie pracowników w odzież i sprzęt ochrony indywidualnej
 - 19.4. Kontrola przestrzegania przepisów bhp i p.poż
- 20. Wypadki przy pracy
- 21. Ochrona zdrowia -ocena ryzyka zawodowego
 - 21.1. Pierwsza pomoc
 - 21.1.1. Badania profilaktyczne

1. OGÓLNY OPIS ZADANIA

Rozbudowa szkoły polegać ma na dobudowie stołówki z internatem, budynku o funkcji sportowo rehabilitacyjnej, sali gimnastycznej oraz łącznika komunikacyjnego.

Bryła rozbudowy stanowi wielobok o wymiarach 16,60 x 33,18 m , połączony łącznikiem z istniejącym budynkiem szkoły.

Projektowana stołówka z internatem , budynek z funkcją rehabilitacyjną i sala gimnastyczna posiada odrębną komunikację. Przewiduje się połączenie rozbudowy z istniejącą szkołą parterowym łącznikiem.

Niezależne wejście z zewnątrz prowadzi również przez łącznik. Wejście ewakuacyjne z korytarzem pomiędzy salą gimnastyczną a zapleczem sanitarnym.

Rozbudowę zaprojektowano jako część niepodpiwniczoną, jednokondygnacyjną (w części sali gimnastycznej) i dwupiętrową z poddaszem użytkowym w części stołówki.

Dojazd i dojścia do budynku według projektu zagospodarowania. Zachowuje się istniejący wjazd na teren działki i istniejące wejście na teren. Wysokość maksymalna do kalenicy dachu wynosi 12,35 m od poziomu parteru.

Poziom parteru 30 cm powyżej poziomu terenu .

1.1 Fundamenty.

Stopy i ławy fundamentowe sali gimnastycznej żelbetowe wylewane Ściany fundamentowe sali gimnastycznej antresoli żelbetowe wylewane.

1.2 Wykopy i roboty ziemne

Uwaga:

Zgodnie z wytycznymi Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków prace ziemne należy prowadzić pod nadzorem archeologa, na którego należy uzyskać odrębne pozwolenie.

Wszelkie prace związane z wykonaniem wykopów i fundamentów należy wykonać w oparciu o załączony projekt techniczny.

Przewiduje się następujące prace ziemne dla opisywanej inwestycji:

- Roboty rozbiórkowe
- Wykonanie wykopu,
- Wykonanie zasypki wykopów o stopniu zagęszczenia określonym w projekcie technicznym,

Wykopy i roboty ziemne winny prowadzone być w oparciu o dokumentację projektową oraz projekt zagospodarowania terenu.

Należy zabezpieczyć wszelkie urządzenia infrastruktury podziemnej i nadziemnej mogące ulec uszkodzeniu podczas prac ziemnych a przebiegające w pobliżu wykopu.

W gruntach podatnych na nawodnienie prace ziemne nie mogą być wykonywane w okresach opadów atmosferycznych.

Wszelkie wykopy winny być zabezpieczone przed obsunięciem ziemi zgodnie ze sztuką budowlaną.

Wykonawca jest odpowiedzialny za umocnienie skarp wykopów w pobliżu budowli, dróg, chodników i innych urządzeń sąsiadujących z wykopem.

2. Zagospodarowanie placu budowy

Zagospodarowanie placu budowy jest wykonane przed rozpoczęciem robót budowlanych.

Zagospodarowania placu budowy m. innymi winno uwzględniać:

- a) lokalizację placu budowy
- b) część rysunkową, opracowaną na kopii projektu zagospodarowania terenu wraz z czytelną legendą oznaczenia czynników mogących stwarzać zagrożenie,
- c) charakterystykę budynków
- d) konstrukcję budynków,
- e) wytyczne w zakresie bezpiecznego wykonania robót oraz stosowania sprzętu i urządzeń zabezpieczających,

2.1. Telefony alarmowe

2.2. Wykaz wybranych aktów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy

II. CZĘŚĆ RYSUNKOWA

Część rysunkowa, opracowana na kopii projektu zagospodarowania terenu zawiera dane umożliwiające łatwe odczytanie części opisowej, a w szczególności:

1. Czytelną legendę,
2. Oznaczenie czynników mogących stwarzać zagrożenie,
3. Rozmieszczenie urządzeń przeciwpożarowych wraz z parametrami poboru mediów, punktami czerpalnymi, zaworami odcinającymi, drogami dojazdowymi,
4. Rozmieszczenie sprzętu ratunkowego, niezbędnego przy prowadzeniu robót budowlanych,
5. Rozmieszczenie i oznaczenie granic obszarów wewnętrznych i zewnętrznych stref ochrony, wynikających z przepisów odrębnych, takich jak strefy magazynowania i składowania materiałów, wyrobów, substancji oraz preparatów niebezpiecznych, strefy pracy sprzętu zmechanizowanego i

- pomocniczego,
6. Przedstawienie rozwiązań układów komunikacyjnych, transportu na potrzeby budowy oraz ogrodzenia terenu;
 7. Lokalizację pomieszczeń higieniczno sanitarnych.

III. DOKUMENTY ZWIĄZANE

1. Protokół z przeprowadzonych pomiarów skuteczności ochrony przeciwporażeniowej instalacji i urządzeń elektrycznych,
2. Niezbędne katalogi montażu - demontażu i użytkowania maszyn, rusztowań i innych urządzeń technicznych eksploatowanych na budowie.
3. Projekt zagospodarowania terenu budowy
Podstawa prawna opracowania planu - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr. 120 póź. 1126).

IV. CZĘŚĆ OPISOWA

1. Zakres robót:

- a) Zagospodarowanie placu budowy
- b) Roboty ziemne - roboty rozbiórkowe, wykopy do wykonania stóp, ław i ścian fundamentowych, zasypywanie wykopów,
- c) Konstrukcja - wykonanie stóp, ław i ścian fundamentowych, wykonanie słupów żelbetowych, ścian konstrukcyjnych murowanych, stropów żelbetowych, podciągów, wieńców, nadproży, schodów żelbetowych, konstrukcji stalowej nad salą gimnastyczną
- d) Instalacje wod - kan. i co
- e) Instalacje elektryczne
- f) Roboty wykończeniowe, ścianki działowe, tynki wewnętrzne, malowanie, ślusarka stolarka, izolacje techniczne, pokrycie dachu, elewacja
- g) Roboty zewnętrzne, chodniki, oświetlenie terenu.
- h) ogrodzenie terenu i wyznaczenie stref niebezpiecznych
- i) wykonanie dróg, wejść i przejść dla pieszych) drogi, transportowe, parkingi, oświetlenie,
- j) budynki i obiekty tymczasowe, pomieszczenia higieniczno - sanitarne i socjalno bytowe dla załogi,
- k) wyposażenie placu budowy w instalacje elektryczne, wodociągowe, teletechniczne, hydranty p. poż. i inne „zwane mediami” oraz odprowadzania lub utylizacji ścieków,
- l) place składowe materiałów, szalunków, place produkcji pomocniczej, pomieszczenia magazynowe w tym pomieszczenia i place materiałów łatwopalnych i gazów technicznych
- m) usytuowanie stanowisk pracy,
- n) usytuowanie miejsc pracy - postoju ciężkiego sprzętu oraz urządzeń budowlanych,
- o) strefy bezpieczeństwa i ich oznakowanie,
- p) transport poziomy i pionowy,
- q) urządzenia i zabezpieczenia przeciwpożarowe,
- r) ogólne zasady prowadzenia robót w okresie jesienno - zimowym,

- s) inne zabezpieczenia placu budowy i prowadzonych robót według wymogów.

2.1. Zagospodarowanie placu budowy należy rozpatrywać łącznie z następującymi projektami i opracowaniami niezbędnymi do bezkolizyjnego i bezpiecznego prowadzenia robót na placu budowy:

- Projekt określający położenie instalacji i urządzeń podziemnych, mogących znaleźć się w zasięgu prowadzonych robót,
- harmonogram robót,
- protokół z przeprowadzonych pomiarów skuteczności ochrony przeciwporażeniowej instalacji i urządzeń elektrycznych,,
- niezbędne katalogi montażu - demontażu i użytkowania żurawi samochodowych, maszyn, rusztowań i innych urządzeń technicznych eksploatowanych na budowie.

2.2. W trakcie wykonywania robót budowlanych i rozbiórkowych oraz wykonywania i zasypywania wykopów należy przestrzegać przepisów bhp a w szczególności: przepisów zawartych w:

Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U, 2003, Nr.47, poz.401)

Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. nr 129 póź. 844 -jednolity tekst stanowi załącznik do Obwieszczenia Ministra Gospodarki,Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2003 r. Dz. U. Nr. 169, póź. 1650).

Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 2001.09.20 w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz. U. Nr 118 póź. 1262)

Ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane wraz ze zmianami (zmiana 2003.07.11 - Dz. U. Nr.80 póź. 718) oraz innych przepisach w tym zakresie

2.3. Należy zwrócić szczególną uwagę na zabezpieczenia wynikające z ww. przepisów:

- wykop należy ogrodzić barierami bhp, urządzić zejścia (schodnie) do wykopu co 20 m
- należy oznaczyć strefę pracy żurawia - od strony budowy ogrodzić przy pomocy biało- czerwonej taśmy z tworzywa i ustawić w odległościach nie większych niż 15 metrów tablice o treści: UWAGA: Teren niebezpieczny – praca żurawia, przebywanie w pobliżu grozi śmiercią lub kalectwem,
- teren budowy od strony zewnętrznej należy oznakować tablicami ostrzegawczymi przy bramach wjazdowych należy ustawić po każdej stronie bramy tablice

2.4. Wodę ze stanowiska mycia kół samochodowych należy zrzucać do studzienki bezodpływowej.

2.5. Roboty budowlane należy wykonywać wg rysunków szczegółowych, wytycznych i opracowań z nawiązaniem do warunków miejscowych oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami i ustaleniami

2.6. Dla ochrony ppoż. należy bezwzględnie przestrzegać wytycznych zawartych w przepisach p.poż

2.7. Na placu budowy należy umieścić przenośnych punktów ppoż. oznakowanych zgodnie z przepisami ochrony ppoż.; w każdym punkcie należy umieścić po dwie gaśnice proszkowe GP6x ABC oraz „Instrukcję postępowania w przypadku powstania pożaru, należy sprawdzić drożność hydrantów ulicznych.

- 2.8. Bramę wjazdową należy oznakować tablicą:
- 2.9. Roboty prowadzone w okresie jesienno-zimowym, gdy średnia temperatura jest niższa niż +5°C, należy wykonywać zgodnie z wytycznymi wykonywania robót budowlano-w obniżonych temperaturach.
Konstrukcje budowlane i wykopy zabezpieczyć przed ujemnym działaniem mrozu i opadów atmosferycznych
- 2.10. Plac budowy powinien być oznakowany zgodnie z systemem identyfikacji wizualnej spółki który przewiduje ustawienie masztów z flagami w widocznym miejscu, oznakowanie ogrodzenia budowy, dojazdu i wjazdu na budowę, zaplecza budowy. Ilość materiałów promocyjnych ustalona będzie przez zespół marketingu w początkowej fazie zagospodarowania placu budowy.

2.11. Przewidywane zagrożenia

- Upadek, potknięcie się, poślizgnięcie pracownika na płaszczyźnie
- Upadek z wysokości - prace na rusztowaniach, krawędziach sto balkonach, roboty na dachu
- Wpadnięcie do wykopu, zagłębień, kanałów itp.
- Uderzenie, przygniecenie pracownika przez czynniki materialne transportowane mechanicznie lub ręcznie - transport stali, zbrojenia, szalunków budowlanych itp.
- Uderzenie przygniecenie pracownika przez czynniki materialne spadające z wysokości - praca w strefie zagrożenia w pobliżu rusztowań, skarp wykopów.
- Zetknięcie się pracownika z będącymi w ruchu ostrymi narzędziami ręcznymi - obsługa pił tarczowych, praca wiertarkami, młotami wyburzeniowymi itp.
- Uderzenie, pochwycenie, przygniecenie pracownika przez maszyny budowlane, ich części, urządzenia, narzędzia, środki transportu itp.
- Zetknięcie się pracownika z niebezpiecznymi, gorącymi lub szkodliwymi substancjami chemicznymi - środki izolacyjne itp.
- Porażenie prądem elektrycznym.

3. NADZÓR NAD ROBOTAMI - Samodzielne funkcje techniczne

- 3.1 Samodzielne funkcje techniczne np. kierowanie budową lub innymi robotami budowlanymi sprawują osoby posiadające wymagane uprawnienia, umiejętności i praktykę zawodową:
Dla każdego obiektu budowlanego wymagającego pozwolenia na budowę jest powołany Kierownik Budowy.
Dla budowy – Rozbudowy

Kierownik Budowy

Do podstawowych obowiązków Kierownika Budowy należy:

- 3.2 zorganizowanie i kierowanie budową obiektu budowlanego w sposób zgodny z projektem i pozwoleniem na budowę, przepisami i Polskimi Normami oraz przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 3.3 wstrzymanie robót budowlanych w przypadku stwierdzenia możliwości powstania zagrożenia oraz bezzwłoczne zawiadomienie o tym właściwego organu,
- 3.4 zorganizowanie w razie zaistnienia wypadku przy pracy pomocy poszkodowanemu,

zabezpieczenie miejsca wypadku oraz w zależności od rodzaju wypadku – zawiadomienie pracodawcy i właściwych organów,

3.5 prowadzenie dokumentacji budowy w tym Dziennika Budowy

dziennik budowy jest przeznaczony do rejestracji (w formie trwałych zapisów) przebiegu robót budowlanych oraz wszystkich zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku ich wykonywania i mających znaczenie przy ocenie technicznej prawidłowości wykonania budowy. Z zapisu powinna wyraźnie wynikać kolejność i sposób budowy, rozbiórki lub montażu,

3.6 przestrzeganie obowiązujących przepisów i wymogów w zakresie BHP oraz innych przepisów w tym zakresie.

3.6.1 Kierownicy robót, pracownicy techniczni są kompetentni dla właściwego nadzorowania robót, posiadają wymagane kwalifikacje, umiejętności i staż zawodowy.

3.6.2 pracownicy zatrudnieni na budowie posiadają wymagane szkolenia z zakresu BHP oraz aktualne orzeczenia o wykonaniu badań lekarskich z wpisem o braku przeciwwskazań do wykonywanej pracy,

3.6.3 robotnicy poprzez szkolenia i instruktaże z zakresu BHP są na bieżąco zapoznawani z warunkami pracy i zagrożeniami mogącymi wystąpić na danym stanowisku pracy oraz sposobami ochrony przed zagrożeniami.

3.6.4 Wszyscy pracownicy firmy są ubezpieczeni na okoliczność wypadku przy pracy, wypadku w drodze do pracy lub z pracy oraz choroby zawodowej.

4. Roboty ziemne.

(przygotowanie placu budowy, roboty rozbiórkowe, wykopy)

Zasady zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót ziemnych reguluje Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003, Nr.47, poz.401).

Jednym z podstawowych wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy jest obowiązkowe i zabezpieczenie ścian wykopu począwszy od 1 m głębokości.

Roboty ziemne powinny być prowadzone na podstawie projektu, określającego położenie instalacji i urządzeń podziemnych, mogących znaleźć się w zasięgu prowadzonych robót.

Przed rozpoczęciem prac ziemnych należy:

- dokładnie ustalić z nadzorem technicznym miejsce i sposób prowadzenia robót, aby uniknąć kolizji z trasami instalacji i urządzeń podziemnych,
- oznakować dokładnie trasy instalacji i urządzeń podziemnych oraz określić bezpieczną odległość. Podczas robót w bezpośrednim ich sąsiedztwie należy zachować szczególną ostrożność. Przypadkowe odkrycie instalacji lub niezidentyfikowanych przedmiotów powinno być sygnałem do przerwania robót i ustalenie z nadzorem technicznym dalszego postępowania. Jeżeli nieznane jest położenie przewodów, na głębokości większej niż 40 cm należy kopać tylko łopatami, bez użycia kilofów.
- W razie ujawnienia niewypałów lub przedmiotów trudnych do identyfikacji należy wszelkie roboty przerwać, a miejsce niebezpieczne ogrodzić i oznakować napisami ostrzegawczymi. znalezieniu niewypału lub przedmiotu trudnego do identyfikacji należy bezzwłocznie i zawiadomić Policję.

- Wykopy w miejscach ogólnie dostępnych muszą być zabezpieczone balustradami ochronnymi o wysokości 110 cm. Balustrady powinny być ustawione w odległości min. 1m od krawędzi wykopu i zaopatrzone w napisy zabraniające wstępu, a w nocy w światła ostrzegawcze. W sytuacjach uzasadnionych względami bezpieczeństwa wykop należy szczelnie przykryć balami.

Zabezpieczanie wykopu o głębokości większej niż 1 m:

- obudowanie ścian lub wykonanie skarp o pochyleniu nie mniejszym niż kąt odłamu gruntu,
- bezpieczne zejścia, w odległościach nie większych niż 20m. Niedopuszczalne jest schodzenie do wykopu po rozporach lub podporach. Do tego celu służą specjalne zejścia. Jeśli do schodzenia używa się drabiny przystawnej, to powinna ona wystawać 75 cm ponad krawędź wykopu.

Zabezpieczenie wykopu o głębokości nie większej niż 4m:

- obudowanie ścian elementami z drewna lub tłoczonej blachy stalowej, równoważnej pod względem wytrzymałości przekrojom drewna (ściany z bali o grubości min. 50 mm, nakładki 60 mm, rozpory z okrągłaków o średnicy min. 12 cm
- rozstaw elementów rozpierających lub podpierających (tzw. zastrzały) nie powinien być większy niż 1m w pionie 11,6171 w poziomie
- deskowanie wykonuje się najczęściej jako szczelne, a jego najwyżej położony element powinien wystawać 15 cm ponad krawędź wykopu

Urobek powstały podczas wykonywania wykopów należy składować:

- w odległości nie mniejszej niż 1 m od krawędzi wykopu obudowanego
 - poza granicą klina odłamu gruntu, jeżeli nie stosuje się obudowy, a jedynie skarpowanie
- Podczas pracy sprzętu zmechanizowanego przy wykonywaniu robót ziemnych należy zwracać uwagę:
- czy nie tworzą się nawisy
 - czy skarpa nie jest podkopywana
 - czy podwozie pracującej maszyny nie jest ustawione zbyt blisko wykopu (minimalna odległość to 60 cm
 - czy w wykopie pracują ludzie
 - czy kierowcy opuszczają kabiny w czasie załadunku mechanicznego
 - czy spycharki pracuje na dozwolonych spadkach podłużnych lub pochylniach poprzecznych (nie wolno przekraczać 30°)
 - czy ruch środków transportowych odbywa się poza klinem odłamu gruntu,
 - czy wyznaczono strefę niebezpieczną,
 - czy pomiędzy ścianą wykopu a koparką nie przebywają osoby, nawet w czasie jej postoju,

Przy każdym wznowieniu robót po przerwie lub po intensywnych opadach atmosferycznych przed zejściem do wykopu należy sprawdzić stan obudowy lub skarp.

Uwaga:

Praca w wykopach o głębokości większej niż 2m powinny być wykonywane przez co najmniej 2 osoby.

5. Sprzęt zmechanizowany, pomocniczy i urządzenia techniczne

5.1. Szczegółowe zasady postępowania :

Zasady postępowania pracowników na poszczególnych stanowiskach pracy i przy poszczególnych maszynach i urządzeniach określają:

- instrukcje bhp dla tych stanowisk,
- instrukcje obsługi maszyn i urządzeń,
- dokumentacja techniczno-ruchowa (DTR),
- zapisy w książkach kontroli urządzeń pod-dozorowych.

5.2 Kwalifikacje obsługi maszyn i urządzeń

5.2.1 Od osób obsługujących maszyny i urządzenia wymaga się potwierdzenia odpowiednich: kwalifikacji, zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz.U. nr. 118, poz.1262).

5.2.2 Przełożony ma prawo poddać praktycznemu sprawdzianowi umiejętności każdego pracownika i kandydata do pracy.

5.2.1. Dopuszczenie maszyn, urządzeń do użytkowania - wymagania:

5.3.1 Maszyny, urządzenia i narzędzia dopuszczone do użytkowania na terenie budowy, muszą posiadać znak bezpieczeństwa a od 1.01.2003 znak bezpieczeństwa CE lub deklaracje zgodności z Polskimi Normami, a te które będą się przemieszczać poza terenem budowy, po drogach publicznych, muszą być dopuszczone do ruchu.

5.3. Praca i konserwacja maszyn i urządzeń

5.3.1 Przy wykonywaniu robót maszynami należy ustalić strefę niebezpieczną i ustawić tablice ostrzegawcze „UWAGA STREFA NIEBEZPIECZNA”, każde uruchomienie maszyny należy sygnalizować.

5.3.2 Miejsce pracy maszyny w porze nocnej należy odpowiednio oświetlić, a maszynę wyposażać w światła ostrzegawcze; części maszyny i urządzeń będące w ruchu należy zaopatrzyć w odpowiednie osłony lub inne zabezpieczenia a zamontowanych osłon nie wolno demontować w czasie normalnego ruchu maszyny.

5.3.3 Maszyny i urządzenia o napędzie elektrycznym podlegają pomiarom w zakresie skuteczności ochron przeciwporażeniowych w celu zabezpieczenia przed zagrożeniem porażenia prądem elektrycznym a każdorazowo przed rozpoczęciem użytkowania oględzinom obsługi w celu wykluczenia uszkodzeń mechanicznych.

5.3.4 Demontaż maszyn oraz przenoszenie urządzeń o napędzie elektrycznym może być dokonywany, przez osoby mające odpowiednie kwalifikacje, po odłączeniu od źródła i zasilania.

5.3.5 Zabrania się użytkowania uszkodzonych lub niesprawnych maszyn i urządzeń.

5.3.6 Maszyny i urządzenia ustawione na terenie pochyłym obsługujący zabezpiecza przed samoczynnym zmianą położenia i uruchomieniem a także przed uruchomieniem przez osoby postronne.

5.3.7 Zabrania się przekraczania dopuszczalnego ciśnienia w urządzeniach ciśnieniowych oraz pozostawiania ich w czasie pracy bez dozoru.

5.3.8 Naprawianie, czyszczenie i smarowanie maszyn będących w ruchu można dokonywać wyłącznie za pomocą specjalnych urządzeń określonych w DTR-kach, zgodnie z jej zaleceniami w tym zakresie w innych

przypadkach należy maszynę unieruchomić przed czyszczeniem, zakaz stosowania benzyny etylizowanej do czyszczenia.

5.4 Pozostałe wymagania

5.4.1 Każdy operator maszyny ma obowiązek niezwłocznie zgłosić jej usterkę i wpisać ją do książki pracy maszyny lub karty drogowej.

5.4.2 Kierowców samochodów ciężarowych obowiązuje stosowanie kart tachometrycznych, które stanowią dowód o czasie pracy kierowcy.

5.4.3 Operator maszyny dźwigu, urządzenia lub kierowca samochodu, ma obowiązek zatrzymać i zabezpieczyć maszynę, dźwig, samochód lub inne urządzenie w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w ich pracy i zgłosić ten fakt przełożonemu (kierownikowi budowy).

6. Żurawie samojezdne samochodowe

6.1.1 Ogólne wymogi pracy żurawia:

6.1.2 Żurawie powinny być wyposażone w urządzenia zabezpieczające przed przeciążeniem, w l wyłączniki krańcowe, ponadto sygnalizację uruchamianą z kabiny operatora.

6.1.3 Operator żurawia oraz brygada montażowa i brygada transportowa powinni stosować ustalony system ostrzegawczy, sygnalizacji dźwiękowej i wzrokowej.

6.1.4 Żuraw powinien być zaopatrzony w tablicę z oznaczeniem dopuszczalnego udźwigu, a jeżeli ma on zmienny udźwig na tablicy powinien być podany udźwig obowiązujący przy określonym położeniu wysięgnika. (tablica powinna być umieszczona w miejscu widocznym - napis powinien być czytelny).

6.2 Zabronione jest:

- przechodzenie osób pomiędzy budynkiem a podwoziem żurawia i wychylanie się przez otwory budynku w czasie pracy żurawia,
- przewożenie ludzi żurawiem w pojemniku, skrzyni lub w jakikolwiek inny sposób,
- pozostawienie zawieszonego elementu lub innego ładunku na haku żurawia w czasie przerw w pracy lub po jej zakończeniu,
- podnoszenie żurawiem przymarzniętych lub zakleszczonych przedmiotów oraz wyrywanie słupów, jak również przedmiotów o nieznanym ciężarze,
- pracowanie dźwigiem:
 - przy złej widoczności,
 - przy sile wiatru 20 m/sek. i powyżej (przy sile wiatru 10 m/sek praca może odbywać się normalnie, przy 14 m /sek. należy zmniejszyć obciążenie o 25%, przy sile wiatru 17 m/sek., należy zakotwiczyć żuraw i pracować przy zmniejszonym obciążeniu o 50%).
- zatrudnianie operatora dźwigu ponad 8 godzin na 1 zmianę.

6.2 Obostrzone warunki pracy dźwigu w kolizyjnej lokalizacji na budowie:

6.2.1 Elementy kolizji:

- teren pozostający w zasięgu żurawi, będący poza ogrodzeniem placu budowy.

6.2.2 Zabezpieczenia ruchowe:

Wykonywanie pracy w oparciu o projekt bezkolizyjnej pracy żurawi

- na zewnętrznej stronie ogrodzenia placu budowy należy wywiesić tablice o rozstawie nie większym niż 15 m ostrzegawczo -informacyjne np. (UWAGA NIEBEZPIECZEŃSTWO STREFA ZASIĘGU ŻURAWIA).
 - z pracowników budowy należy wyznaczyć sygnalistów, którzy powinni się wyróżniać od pozostałych pracowników budowy (np. kolorem kasku ochronnego, kolorem ubioru itp.),
 - sygnaliści powinni zostać przeszkoleni w zakresie sposobu porozumiewania się z operatorami żurawi(fakt wyznaczenia i przeszkolenia sygnalistów powinien być odnotowany w dzienniku budowy),
- 6.2.3 Zakazy i zalecenia do przestrzegania przez operatorów żurawi i sygnalistów oraz kierownictwo budowy:

- operatorowi żurawia bezwzględnie zabrania się przekraczać hakiem, lub najdalej wysuniętym punktem zawieszenia na haku, bariery bezpieczeństwa,
- w pobliżu bariery bezpieczeństwa operator żurawia powinien pracować szczególnie ostrożnie (tzn. nie dopuszczać do rozbijania ładunku zawieszonego na haku, wykonywać najwyżej jedną operację jednocześnie i pracować z minimalnymi prędkościami roboczymi mechanizmów żurawia),
- zabrania się składowania materiałów bliżej niż 6 m od ogrodzenia placu budowy,
- w przypadku zbliżania się do elementów współpracującego żurawia operator żurawia powinien pracować szczególnie ostrożnie (tzn. nie dopuszczać do rozbijania ładunku zawieszonego na haku, wykonywać najwyżej jedną operację jednocześnie i pracować z minimalnymi prędkościami roboczymi mechanizmów żurawia),
 - obsługującemu żuraw zabrania się przenoszenia ładunków nad ludźmi, nad barakami zaplecza budowy, nad samochodami oraz nad innymi pomieszczeniami, w których mogą pracować ludzie niewidoczni dla obsługi żurawia,
- operator żurawia może pracować tylko przy współpracy z wyznaczonymi sygnalistami,
 - bezwzględnie zabrania się pracy żurawiem w przypadku braku sygnalisty,
- sygnaliści są zobowiązani do kierowania pracą żurawi z poziomu pobierania i podawania ładunków(jeżeli różnica wysokości pomiędzy poziomem pobierania i podawania ładunków jest na tyle duża , że przemieszczenie się sygnalisty pomiędzy
- tymi poziomami jest utrudniona lub niemożliwa, należy wyznaczyć jednego sygnalistę na poziomie pobierania ładunków przez żuraw, a drugiego na poziomie podawania ładunków przez żuraw),
- operator żurawia powinien reagować tylko na znaki i sygnały sygnalisty. Wyjątek stanowi sygnał „STÓJ”, na który operator musi reagować niezależnie przez kogo został zasygnalizowany,

W sprawach nie ujętych w w/w postępowaniu stosuje się odpowiednie przepisy zawarte w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 20 marca 1954r. „w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze żurawi” (Dz. U. Nr 54 póź. 58 z dnia 16 kwietnia 1954r.) oraz przepisy zawarte w Rozporządzeniu Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 28 marca 1972 „w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robot śbudowlano-montażowych i rozbiórkowych (Dz. U. Nr 13 póź. 93)

7. Urządzenia elektryczne.

- Urządzenia elektryczne powinny być wykonane, utrzymane i eksploatowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami. Prace związane z podłączeniem, badaniem, konserwacją! naprawą urządzeń elektrycznych powinny być wykonywane przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia.
- zabronione jest urządzenie stanowisk pracy, składowisk materiałów i elementów budowlanych lub

maszyn i urządzeń budowlanych, bezpośrednio pod liniami napowietrznymi lub w odległości bliższej (licząc w poziomie) od skrajnych przewodów niż:

2 m - dla linii NN

5 m - dla linii WN do 15 kV

10 m - dla linii WN do 30 kV

15 m - dla linii WN powyżej 30kV

- jeżeli przepisy szczegółowo w tym zakresie nie przewidują inaczej.

W razie stosowania urządzeń załadowczo-wyładowczych zachowanie odległości podanych w pkt.4.2. odnosi się do najdalej wysuniętego punktu ruchomego lub stałego elementów tych urządzeń oraz ładunku transportowanego tymi urządzeniami.

c. Skrzynki rozdzielcze prądu do zasilania urządzeń mechanicznych powinny być zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych. Skrzynki te powinny być tak rozmieszczone na placu budowy, aby odległość od urządzeń zasilanych była jak najkrótsza i nie większa niż 50m.

d. Połączenia przewodów elektrycznych z urządzeniami mechanicznymi powinny być wykonane w sposób zapewniający bezpieczeństwo pracy osób obsługujących te urządzenia oraz zabezpieczone przed uszkodzeniami mechanicznymi.

e. Kontrola okresowa stanu urządzeń elektrycznych pod względem bezpieczeństwa powinna odbywać się co najmniej dwa razy w roku, w okresach najmniej korzystnych dla stanu izolacji tych urządzeń i ich oporności, a ponadto:

f. przed uruchomieniem urządzenia po dokonaniu zmian, przeróbek i napraw zarówno i elektrycznych, jak i mechanicznych,

g. przed uruchomieniem urządzenia, które nie było czynne przez okres jednego miesiąca lub dłużej,

h. przed uruchomieniem urządzenia po jego przemieszczeniu.

8. Roboty murowe i tynkowe

a. Materiały na stanowisku roboczym należy tak układać aby zapewniały i pracownikom pełną swobodę ruchów.

b. Stanowisko robocze należy stale utrzymywać w czystości i porządku, a rozlaną zaprawę murarską należy niezwłocznie usunąć.

c. Otwory pionowe należy zabezpieczyć barierami ochronnymi o wysokości 1,1 m a otwory poziome powinny być trwale zabezpieczone - otwarte przestrzenie zewnętrzne należy zabezpieczyć barierami ochronnymi ustawionymi w odległości nie mniejszej niż 1 m od krawędzi ściany.

9. Roboty ciesielskie

a. Przy posługiwaniu się piłą tarczową zabronione jest:

- cięcie drewna przed osiągnięciem przez nią pełnych obrotów,
- zwiększanie obrotów ponad liczbę ustaloną przez producenta,
- ciecie drewna bez prawidłowo założonych osłon i klina rozszczepiającego.

b. Prace ciesielskie z drabin można wykonywać tylko do wysokości 3 m,

c. Roboty związane z impregnowaniem drewna mogą wykonywać tylko ci pracownicy .którzy nie są uczuleni na środki chemiczne.

d. W czasie wykonywania prac impregnacyjnych zabronione jest:

- palenie tytoniu,
- spożywanie posiłków,
- dotykanie rękami ciała, zwłaszcza oczu.

10. Roboty zbrojeniowe

- Stoły warsztatowe i maszyny zbrojarskie powinny być ustawione pod wiatami lub w pomieszczeniach zamkniętych,
- Stoły warsztatowe do przygotowania zbrojenia powinny być mocno zbudowane i przytwierdzone do podłoża. *
- Stanowisko pracy zbrojarza znajdujące się po obu stronach stołu należy oddzielić umieszczoną nad stołem siatką o wysokości 1 m, o oczkach nie większych niż 20 mm.
- Cięcie prętów zbrojeniowych o średnicy większej niż 20 mm nożycami ręcznymi jest zabronione,
- Przy przecinaniu mechanicznym prętów zbrojeniowych chwytanie ręką prętów w odległości mniejszej niż 50 cm od nożyc jest zabronione.
- Pręty o średnicy większej niż 20 mm mogą być odginane wyłącznie za pomocą urządzeń mechanicznych,
- Zakładanie zbrojenia, przestawianie odbojnic lub trzpieni przy gięciu stali na mechanicznej giętarni dopuszczalne jest tylko przy unieruchomieniu tarczy giętarki.

11. Roboty spawalnicze

- Przy wykonywaniu robót spawalniczych jeśli dozwolone używanie butli do gazów technicznych posiadających ważną cechę organu dozoru technicznego
- Ręczne przenoszenie butli o pojemności wodnej powyżej 10l powinno być wykonywane przez co najmniej 2 osoby,
- Przewożenie jednocześnie butli i ludzi jest zabronione.

11.1. Przechowywanie w tym samym pomieszczeniu butli z tlenem i materiałów lub gazów

- tworzących w połączeniu z nim mieszaninę wybuchową jest zabronione,
- W czasie pobierania gazów technicznych butle powinny być ustawione w pozycji pionowej lub pod kątem nie mniejszym niż 75 ° od poziomu.
- Sprzęt do spawania elektrycznego powinien mieć atest producenta i być użytkowany zgodnie z opracowaną przez niego instrukcją.
- Przed rozpoczęciem spawania elektrycznego spawacz jest obowiązany sprawdzić prawidłowość połączeń przewodów i przyłączenia końcówki kabla roboczego do uchwyty oraz zastosowanie środka ochrony dodatkowej przed porażeniem,
- Każdy spawany przedmiot powinien być uziemiony.
- pracownicy stojący obok stanowisk roboczych spawaczy powinni być zabezpieczeni przed szkodliwym działaniem promieni na wzrok.

12. Roboty blacharsko dekarские

- Przy wykonywaniu pokrycia dachów płaskich w pobliżu krawędzi dachu należy zabezpieczyć pracownika za pomocą pasów bezpieczeństwa z linka zamocowaną do stałych części konstrukcji.
- Pracowników pracujących na dachu o pochyleniu większym niż 20° (jeżeli nie stosuje się rusztowań) należy zabezpieczyć przed upadkiem pasem bezpieczeństwa lub innych urządzeń.

- c. Materiały składowane na dachu należy zabezpieczyć przed spadnięciem.
- d. Mieszanie asfaltu z benzyną powinno odbywać się w odległości nie mniejszej niż 50 m od źródła otwartego ognia i przy użyciu wyłącznie drewnianych mieszadeł. Wlewanie podgrzanego asfaltu do benzyny powinno odbywać się przy stałym mieszaniu (nie wolno odwrotnie).
- e. Używanie do rozcieńczania asfaltu benzyny etylizowanej i benzenu jest zabronione.
- f. Przy wykonywaniu powłok izolacyjnych wewnątrz zbiorników, kanałów, pomieszczeń zamkniętych stosowane materiały powinny być przygotowane na zewnątrz izolowanego obiektu.

13. Montaż konstrukcji stalowych.

- a. Przy składaniu elementów pionowych konstrukcji stalowej należy zabezpieczyć przed utratą stateczności.
- b. Pomędzy ułożonymi stosami elementów konstrukcji stalowej należy pozostawić odpowiednie przejście o szerokości nie mniejszej niż 0,75m
- c. W czasie przerw w montażu elementów zabrania się pozostawiania ich bez odpowiedniego zabezpieczenia
- d. W sprawach nie uregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio;
 - przy budowie, użytkowaniu i rozbiórce rusztowań oraz montażu konstrukcji- przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robot budowlano-montażowych i rozbiórkowych Rozporządzenie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 28 marca 1972r. (Dz. U. Nr 13 póź. 93)
 - Przy spawaniu konstrukcji stalowych - przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy przy spawaniu i cięciu metali.

14. Rusztowania budowlane.

14.1 Rusztowania powinny:

- posiadać pomost o powierzchni roboczej wystarczającej dla zatrudnionych oraz do składowania narzędzi i niezbędnej ilości materiałów,
- posiadać konstrukcję dostosowaną do przeniesienia działających obciążeń zapewniać bezpieczną komunikację pionową i swobodny dostęp do stanowisk pracy, stwarzać możliwość wykonywania pracy w pozycji nie powodującej nadmiernego wysiłku.

14.2 Rusztowania typowe powinny być wykonane zgodnie z wymaganiami normy. Rusztowania nietypowe powinny być wykonane zgodnie z projektem. Rusztowania inwentaryzowane powinny być zaopatrzone w atest wytwórni, a ich montaż powinien być dokonywany zgodnie z instrukcją producenta.

14.2.1 Pracownicy zatrudnieni przy ustawianiu i rozbiórce rusztowań powinni być przeszkoleni w zakresie wykonywania danego rodzaju rusztowań. Przy wykonywaniu robót na wysokości pracownicy powinni być zabezpieczeni pasami ochronnymi z linką umocowaną do stałych elementów konstrukcji budowli lub wznoszonych (rozbieranych) rusztowań.

14.2.2 Przy wznoszeniu lub rozbiórce rusztowań należy wyznaczyć sferę niebezpieczną i zabezpieczyć ją.

14.2.3 Zabronione jest ustawianie i rozbieranie rusztowań:

14.2.3.1 o zmroku, jeżeli nie zapewniono oświetlenia dającego dobrą widoczność,

14.2.3.1.1 - w czasie gęstej mgły, opadów, deszczu i śniegu oraz gołoledzi,

- 14.2.3.1.2 - podczas burzy i wiatru o szybkości przekraczającej 10m/sek.
- 14.2.4 Wznoszenie lub rozbieranie rusztowań w sąsiedztwie napowietrznych linii elektrycznych może być dokonywane wyłącznie wtedy, gdy linie te są usytuowane poza strefą niebezpieczną określoną § 31 i § 47; w przeciwnym razie przed rozpoczęciem robót linie napowietrzne należy wyłączyć spod napięcia.
- 14.2.5 Użytkowanie rusztowania dopuszczalne jest po dokonaniu jego odbioru przez nadzór techniczny, potwierdzonego zapisem w dzienniku budowy.
- 14.2.6 Na rusztowaniu powinna być wywieszona tablica informująca o dopuszczalnej wielkości obciążenia pomostów. Obciążanie pomostów rusztowań materiałami ponad ustaloną ich nośność i gromadzenie się pracowników na pomostach jest zabronione.
- 14.2.7 Wchodzenie i schodzenie z rusztowań powinno odbywać się w miejscach do tego przeznaczonych. Wspinanie się po stojakach, podłużnicach i poręczach rusztowań jest zabronione.
- 14.2.8 Piony komunikacyjne, schodnie i pomosty rusztowań należy utrzymywać w czystości, a w okresie zimy oczyszczać ze śniegu i posypywać piaskiem.
- 14.2.9 Pozostawianie narzędzi przy krawędziach pomostów rusztowań jest zabronione.
- 14.2.10 Jednoczesna praca na dwóch pomostach roboczych znajdujących się w jednym pionie jest dozwolona pod warunkiem zastosowania odpowiedniego zabezpieczenia np. szczelnego daszku ochronnego.
- 14.2.11 Rusztowania powinny być sprawdzane okresowo, a ponadto po silnym wietrze, opadach atmosferycznych i przerwach roboczych dłuższych niż 10 dni.
- 14.2.12 Podłoże (grunt, konstrukcja itp.), na którym ustawia się rusztowanie, powinno zapewniać jego stabilność, mieć zapewnione stałe odwodnienie oraz odpływ wód odpływowych od budynku.
- 14.2.13 Dla rusztowań nietypowych liczbę zakotwień oraz wielkość siły kotwiącej należy każdorazowo ustalać w zależności od rodzaju i wysokości tych rusztowań, przyjmując siłę jednego zamocowania, której składowa pozioma nie jest mniejsza niż 250 kg. Zakotwienia powinny być rozmieszczane równomiernie na całej powierzchni ściany, przy której znajduje się rusztowanie. Poprzecznice w miejscach zakotwienia powinny być dosunięte do ściany. Konstrukcja rusztowania nie powinna wystawać poza najwyżej położoną linię kotew więcej niż 3m, a pomost roboczy nie powinien być umieszczony wyżej niż 1,5m.
- 14.2.14 Rusztowania stojakowe powinny mieć wydzielone bezpieczne piony komunikacyjne. Odległość najbardziej oddalonego stanowiska pracy od pionu komunikacyjnego nie powinna być większa niż 20m.
- 14.2.15 Nośność urządzenia do transportu materiałów na wysięgnikach mocowanych do konstrukcji rusztowania nie może przekraczać 150 kg.
- 14.2.16 Wielkość prześwitu otworu w rusztowaniu dla przejazdu powinna być dostosowana do gabarytu pojazdów z ładunkiem, a szerokość otworów powinna być nie mniejsza niż 3m. Znajdujące się przy przejeździe stojaki należy zabezpieczyć przed zmianą położenia (uderzeniem) za pomocą odbojnic.
- 14.2.17 Rusztowania usytuowane bezpośrednio przy drogach (ulicach) oraz w miejscach przejazdów i przejść powinny mieć daszki ochronne.
- 14.2.18 Rusztowanie z rur stalowych powinno być uziemione i posiadać instalację odgromową.
- 14.2.19 Rusztowania na kozłach należy stosować zgodnie z wymaganiami norm państwowych. Opieranie kozłów na ceglach i innych materiałach lub przedmiotach jest zabronione.
- 14.2.20 Zrzucanie elementów rozbieranych rusztowań jest zabronione.

- 14.2.21 Po zmontowaniu rusztowania wiszącego należy dokonać próby jego pracy zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową producenta. Stan rusztowania wiszącego należy sprawdzać codziennie.
- 14.2.22 Wchodzenie pracowników na pomost rusztowania wiszącego jest dozwolone wówczas, gdy pomost znajduje się w najniższym położeniu. Na pomoście rusztowania nie powinno przebywać jednocześnie więcej osób niż przewiduje instrukcja techniczna - ruchowa. Wykonywanie gwałtownych ruchów, przechylanie się przez poręcze, gromadzenie materiałów i narzędzi po jednej stronie rusztowania, opieranie się o ścianę budynku itp. przez osoby znajdujące się na pomoście jest zabronione. Podczas podnoszenia lub opuszczania pomostu pracownicy przebywający na rusztowaniu powinni odsunąć się od ściany budynku czy też innej budowli.
- 14.2.23 W czasie burzy i przy wietrze o szybkości większej niż 10 m/sek. pracę na rusztowaniu wiszącym należy przerwać, a pomost opuścić do najniższego położenia i zabezpieczyć przed ruchami wahadłowymi. W razie braku dopływu prądu elektrycznego przez dłuższy okres czasu znajdujący się w górze pomost rusztowania należy opuścić za pomocą ręcznego urządzenia.
- 14.2.24 Używanie rusztowania wiszącego do transportu materiałów budowlanych oraz łączenie w jedną całość rusztowań wiszących przeznaczonych do oddzielnego użytkowania jest zabronione. Pozostawianie na pomoście rusztowania materiałów i narzędzi po zakończonej pracy jest zabronione. Naprawa rusztowania wiszącego może być dokonywana po opuszczeniu pomostu do najniższego położenia.

15. Rusztowania przesuwne składane należy użytkować zgodnie z instrukcją producenta. Jeśli z względy bezpieczeństwa tego wymagają, rusztowania przesuwne powinny być kotwione do ściany i obiektu budowlanego co najmniej w dwóch miejscach. Droga, po której rusztowanie jest przesuwane, powinna być wyrównana i utwardzona.

16. Prace szczególnie niebezpieczne.

16.1 Prace na wysokości.

16.1.1 Praca na wysokości w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. (Dz. U. Nr 47 póź. 401), jest to praca wykonywana na powierzchni znajdującej się na wysokości co najmniej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi.

16.1.2 Majster wydaje polecenie osobie przewidzianej do wykonania prac wysokościowych z określeniem :

- miejsca wykonywania pracy,
- skróconego opisu rodzaju wykonywanej pracy,
- skróconego opisu sposobu wykonania pracy;
- rodzaju konstrukcji zabezpieczającej przed upadkiem z wysokości (rusztowania, podesty, itp.) dostosowanej do warunków wykonywania prac,
- rodzaju ochrony osobistych, koniecznych do wykonywania prac,
- usytuowania maszyn i urządzeń w ruchu w trakcie realizacji robót wysokościowych i zagrożeń z tego tytułu wynikających,
- sposobu zabezpieczenia ludzi i mienia pod obszarem wykonywania prac wysokościowych,
- sposobu sygnalizacji rozpoczęcia, przerwy w pracy i zakończenia robót,
- sygnalizacji na wypadek awarii lub zagrożenia dla zdrowia pracujących na wysokości (omdlenia, zasłabnięcia, uraz itp.),
- osoby wyznaczonej do udzielenia pierwszej pomocy przed-lekarskiej i usytuowania apteczki,

Wydanie polecenia jest potwierdzane zapisem w rejestrze poleceń na pracę.

16.1.3 Powierzchnie wzniesione na wysokość powyżej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi, na których w związku z wykonywaną pracą mogą przebywać pracownicy powinny być zabezpieczone barierami ochronnymi składającymi się z poręczy ochronnych umieszczonych na wysokości 1,1 m i bortnicy (deska krawężnikowa o wysokości 0,15 m). Przestrzeń pomiędzy poręczą a bortnicą powinna być wypełniona częściowo lub całkowicie w sposób zabezpieczający pracowników przed upadkiem z wysokości.

16.1.4 Jeśli ze względu na rodzaj robót i warunki wykonywania prac na wysokości zastosowanie barier ochronnych jest niemożliwe, należy stosować inne skuteczne środki ochrony pracowników przed upadkiem z wysokości.

16.1.5 Prace na wysokości powinny być wykonywane w sposób nie zmuszający pracownika do wychylania się poza obręb barier ochronnych lub obrysu urządzenia na którym stoi.

16.1.6 Przy pracach na: drabinach, kłamrach, rusztowaniach i innych podwyższeniach nie przeznaczonych na pobyt ludzi, na wysokości do 2 m nad poziom podłogi, lub ziemi nie wymagających od pracownika wychylania się poza obrys urządzenia, na którym stoi, albo przyjmowania innej wymuszonej pozycji ciała grożącej upadkiem należy zapewnić aby:

- drabiny, kłamry, rusztowania były stabilne i zabezpieczone przed nieprzewidywaną zmianą położenia oraz posiadały odpowiednią wytrzymałość na przewidywane obciążenie (drabiny powinny posiadać atest),
- pomost roboczy spełniał następujące wymagania:
 - powierzchnia powinna być wystarczająca dla pracowników, narzędzi, i niezbędnych materiałów,
 - powierzchnia powinna być pozioma i równa, trwale umocowana do elementów konstrukcyjnych pomostu,
 - w widocznym miejscu pomostu powinny być umieszczone czytelnie informacje o wielkości dopuszczalnego obciążenia,
 - posiadał bezpieczne dojścia do stanowiska pracy,

16.2 Przy pracach na: konstrukcjach budowlanych bez stropów a także przy ustawianiu lub rozbiórce rusztowań oraz przy pracach na drabinach i kłamrach na wysokości powyżej 2 m od otaczającego terenu zewnętrznego lub podłogi należy w szczególności:

- zapewnić bezpieczeństwo przy komunikacji pionowej i dojścia do stanowiska,
- zapewnić stabilność rusztowań i odpowiednią ich wytrzymałość,
- przed rozpoczęciem użytkowania rusztowania należy dokonać odbioru technicznego i wpisu do dziennika budowy,
- zapewnić stosowanie przez pracowników odpowiedniego do rodzaju wykonywanej pracy sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości jak: szelki bezpieczeństwa z linką i amortyzatorem, szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym (do prac w podparciu - na słupach i masztach itp).
- zapewnić stosowanie przez pracowników kasków ochronnych przeznaczonych do prac na wysokości)

16.2.1. Pracownicy przygotowują teren wykonywania prac oraz niezbędne do tego materiały i sprzęt zgodnie z poleceniem.

16.2.2. Przed rozpoczęciem robót kierownik robót/ majster osobiście kontroluje wykonanie i egzekwuje poprawienie nieprawidłowości oraz nadzoruje w trakcie normalnego wykonywania prac.

16.2.3. Zakończenie realizacji prac wysokościowych należy odnotować w poleceniu, podając datę i czas zakończenia prac oraz podpis osoby dokonującej wpisu.

16.2.4. Ustala się ponadto wykaz prac wykonywanych przez co najmniej dwie osoby oraz wykaz prac wymagających szczególnej sprawności psychotechnicznej.

17. WYKAZ PRAC WYMAGAJĄCYCH SZCZEGÓLNEJ SPRAWNOŚCI PSYCHOTECHNICZNEJ

- 17.1. Prace przy obsłudze żurawi wieżowych i samojezdnych,
- 17.2. Prace operatorów samojezdnych ciężkich maszyn budowlanych i maszyn drogowych.
- 17.3. Prace przy obsłudze urządzeń mechanicznych , związanych z czynnościami wyburzeniowymi,
- 17.4. Prace operatorów pulpitu sterowniczego urządzeń technologicznych wielofunkcyjnych i wielozadaniowych.
- 17.5. Prace kierowców: autobusów, pojazdów przewożących materiały niebezpieczne oraz pojazdy dopuszczalnej masy całkowitej powyżej 16 ton i długości powyżej 12 m.
- 17.6. Prace przy montażu i remoncie sieci trakcyjnych.
- 17.7. Prace przy liniach napowietrznych niskich , średnich i wysokich napięć,
- 17.8. Prace przy obsłudze urządzeń ciśnieniowych, podlegających pełnemu dozorowi technicznemu.
- 17.9. Prace przy materiałach łatwopalnych i środkach toksycznych.

18. Działania prewencyjne w celu eliminowania wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Nie dopuszcza się do pracy pracownika, do której wykonywania, nie ma on właściwych kwalifikacji [(w tym odpowiedniego stanu zdrowia określonego w orzeczeniu lekarskim) i potrzebnych umiejętności oraz dostatecznej znajomości przepisów i zasad BHP.

Osoby pełniące samodzielne funkcje w budownictwie posiadają kwalifikacje zgodne z wymogami prawa budowlanego.

- 18.1. kierowcy - prawo jazdy odpowiedniej kategorii i świadectwo kwalifikacyjne
- 18.2. elektrycy - energetycy - świadectwo E lub D dla obsługiwanej grupy urządzeń
- 18.3. obsługa urządzeń dźwigowych - świadectwo UDT spawacz - uprawnienia (książka) spawacza określonego typu (gazowego, elektrycznego)
- 18.4. monter rusztowań budowlanych - uprawnienie do montażu rusztowań
- 18.5. operator maszyn budowlanych i drogowych - uprawnienia do obsługi odpowiedniej maszyny odpowiedniej klasy

19.2. Szkolenie pracowników w zakresie bhp i ppoż.

- 19.2.1 Jest prowadzone w oparciu o program szkolenia; zawarty w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996r. w sprawie szczegółowych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (dz. U. Nr 62 póź. 285).

19.2.2 Działalność szkoleniowa jest prowadzona przez:

- 19.2.2.1 służbę BHP - szkolenie wstępne,
- 19.2.2.2 majstrów - szkolenie stanowiskowe,
- 19.2.2.3 służbę BHP - szkolenie podstawowe i okresowe dla stanowisk robotniczych (na odrębne

zlecenie)

19.2.2.4 ośrodki szkoleniowe BHP - szkolenie podstawowe i okresowe w zakresie BHP dla stanowisk nierobotniczych,

19.2.3 Komórką odpowiedzialną za planowe przeprowadzenie szkoleń jest dział personalny

19.2.4 Fakt odbycia szkolenia wstępnego i stanowiskowego pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem na zaświadczeniu o odbyciu szkolenia, a pozostałe szkolenia są potwierdzane zaświadczeniem o odbyciu szkolenia w zakresie BHP prowadzonego przez specjalistę ds. BHP lub ośrodki szkoleniowe prowadzące takie szkolenia.

19.2.5 Harmonogram szkoleń:

HARMONOGRAM SZKOLEŃ W ZAKRESIE BHP i PPOŻ.

Lp	SZKOLONA GRUPA	SZKOLENIE WSTĘPNE			SZKOLENIE OKRESOWE
		INSTRUKTAŻ OGÓLNY	INSTRUKTAŻ STANOWISKO WY	SZKOLENIE PODSTAWOW E	
	Pracodawcy			jednorazowo w okresie do 6 m- cy od rozpocz. pracy	min. co 6 lat
	Pracownicy na stanowiskach robotniczych	jednorazowo przed przystąpienie m do pracy	jednorazowo przed przystąpieniem do pracy oraz przy zmianie	jednorazowo w okresie do 6 m- cy od rozpoczęcia pracy	min. co 2 lata
	Pracownicy na stanowiskach robotniczych narażeni na czynniki szkodliwe dla zdrowia uciążliwe lub niebezpieczne	jednorazowo przed przystąpienie m do pracy	jednorazowo przed przystąpieniem do pracy oraz przy zmianie	jednorazowo przed przystąpieniem do pracy	min. co 1 rok
	Kierownicy robót, technolodzy ,organizatorzy produkcji, pracownicy inżynieryjno -techniczni Pracownicy służby BHP	jednorazowo przed przystąpienie m do pracy	jednorazowo przed przystąpieniem do pracy oraz przy zmianie	jednorazowo w okresie do 6 m- cy od rozpoczęcia pracy	min. co 6 lat
		jednorazowo przed przystąpienie m do pracy		jednorazowo - niezbędne do uzyskania uprawnień służby BHP	min. co 6 lat

	czynniki szkodliwe dla zdrowia, uciążliwe lub niebezpieczne	jednorazowo przed przystąpieniem do pracy		jednorazowo w okresie do 6 m-cy od rozpoczęcia	min. co 6 lat
--	---	---	--	--	---------------

19.3. Wszystkie urządzenia ręczne, elektryczne, maszyny i urządzenia muszą posiadać certyfikat na znak bezpieczeństwa lub deklarację zgodności.

19.3.1. Każdy pracownik budowy wyposażony będzie w sprzęt ochrony osobistej stosownie do stanowiska pracy i zagrożeń na nim występujących

19.3.2 uprząż ochronną przed upadkiem z wysokości

19.3.3 hełm ochronny

19.3.4 kamizelkę ostrzegawczą

19.3.5 obuwie ochronne (wzmocniony nosek i wkładka antyprzebiciowa)

19.3.6 rękawice ochronne (w tym również chroniące przed wysokimi temperaturami przy układaniu masy)

19.3.7 okulary ochronne

19.3.8 ochronniki słuchu

19.3.9 Każdy pracownik budowy wyposażony będzie w odzież roboczą.

Odzież robocza oraz sprzęt ochrony osobistej posiadać będą certyfikat na znak bezpieczeństwa oraz zgodne będą z PN.

19.5. Kontrola przestrzegania przepisów bhp i p.poż.

Koordynator ds. BHP

Kierownik Budowy działając na podstawie Art. 208 § 1 ust. Kodeksu Pracy powoła na budowie koordynatora ds. BHP, do jego zakresu obowiązków będzie należało:

- niedopuszczenie do spiętrzenia robót na jednym odcinku przez różnych wykonawców i podwykonawców,
- niedopuszczenie do odstępstw obowiązujących przepisów, zasad i norm w zakresie bezpieczeństwa pracy,
- niedopuszczenie do wykonywania robót budowlano-montażowych i remontowych w sposób zagrażający dla zdrowia lub życia pracownika,
- prowadzenie kontroli budowy raz w tygodniu przy udziale kierownika budowy i kierowników robót podwykonawców w zakresie:
- zabezpieczenia stanowisk pracy, ze szczególnym uwzględnieniem pracy na wysokości oraz zabezpieczenia otworów technologicznych poziomych i pionowych wznoszonego obiektu,
- stanu technicznego rusztowań budowlanych, w tym komisijnego ich odbioru i dopuszczenia do eksploatacji,
- stanu zabezpieczeń przewodów elektrycznych przed uszkodzeniami mechanicznymi i rozdzielni przed dostępem osób nieupoważnionych,
- stanu instrukcji BHP na stanowiskach pracy przy obsłudze maszyn i urządzeń technicznych,
- współpraca ze Specjalistą/ Inspektorem ds. BHP

20. Wypadki przy pracy

Definicja

Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą: podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych;

podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;

W czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ: w czasie podróży służbowej chyba, że wypadek spowodowany został postępowaniem pracownika, które nie pozostaje w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań; podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony; przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie nie przekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku

Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale, istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała. Za zbiorowy wypadek przy pracy uważa się wypadek, któremu w wyniku tego samego zdarzenia uległy co najmniej dwie osoby.

Za chorobę zawodową uważa się chorobę określoną w wykazie chorób zawodowych, o którym mowa w art. 237 § 1 pkt 2 Kodeksu Pracy, jeżeli została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub sposobem wykonywania pracy.

Każdy pracownik ma obowiązek powiadomienia swojego przełożonego o zaistniałym wypadku przy pracy niezależnie czy uległ wypadkowi sam lub inny pracownik.

Postępowanie przy wypadkach przy pracy.

Obowiązkiem kierownika budowy jest:

- udzielenie pomocy poszkodowanemu,
- pojęcie niezbędnych działań eliminujących lub ograniczających zagrożenie,
- zabezpieczenie miejsca wypadku przy pracy do czasu dokonania oględzin miejsca wypadku oraz sporządzenia, jeśli zachodzi potrzeba, szkicu lub fotografii przez zespół powypadkowy,
- wdrożenie dochodzenia powypadkowego celem ustalenia w przewidzianym trybie okoliczności i [przyczyn wypadku,
- zastosowanie odpowiednich środków zapobiegających podobnym wypadkom.
- Zgodę na dalsze kontynuowanie robót w miejscu wypadku wyraża Dyrektor budowy w uzgodnieniu i zespołem powypadkowym, a w sytuacji zaistnienia wypadku śmiertelnego, ciężkiego lub zbiorowego po uzgodnieniu z właściwym terenowo inspektorem pracy i prokuratorem.
- Dokonywanie zmian w miejscu wypadku bez uzyskania zgody jest dopuszczalne, jeśli zachodzi konieczność ratowania osób lub mienia albo zapobieżenia gromadzącemu niebezpieczeństwu.

Powiadamianie o wypadkach przy pracy.

Kierownik budowy jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o wypadku śmiertelnym, ciężkim lub I zbiorowym- pracowników:

- właściwego terenowo Prokuratora,
właściwego terenowo Państwowego Inspektora Pracy,
- Nadzór Inwestora.

O wypadkach innych niż śmiertelne, ciężkie i zbiorowe powiadamia Kierownik inspektora BHP

21. Ochrona zdrowia

Pracodawca prowadzi co najmniej raz do roku ocenę ryzyka zawodowego i informuje pracowników o ryzyku związanym w wykonywaniem danej pracy i zasadami ochrony przed zagrożeniami w trakcie szkoleń BHP i ppoż.

Pracodawca przeprowadza na swój koszt pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia, jeśli to wynika z decyzji PIS lub PIP.

22. Pierwsza pomoc

Na budowie będą apteczki stacjonarne i przenośne wyposażone w zestaw leków, listę osób przeszkolonych do udzielenia pomocy przed medycznej , instrukcje udzielania pierwszej pomocy oraz wykaz zawierający :

- nr telefonu do pogotowia ratunkowego,
- nr telefonu do straży pożarnej ,
- nr telefonu do Policji,

23. Badania profilaktyczne.

Pracownicy zatrudnieni na wszystkich stanowiskach mają obowiązek poddawania się profilaktycznym badaniom lekarskim. Kierownicy budów są obowiązani znać orzeczenie lekarza dotyczące podległych im pracowników oraz nie dopuścić danego pracownika do pracy jeśli nie posiada ważnego orzeczenia o braku przeciwwskazań do pracy na danym stanowisku.

23.1. Badania profilaktyczne dzielimy na:

- Wstępne - poddają się im pracownicy przyjmujący się do pracy i przenoszeni na inne stanowiska, na których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia lub warunki uciążliwe,
- okresowe - w odstępach czasu określonych przez lekarza medycyny pracy uprawnionego do przeprowadzania badań .profilaktycznych ,
- kontrolne - w przypadku niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby trwającej dłużej niż 30 dni,

23.2. Celem badań profilaktycznych jest stwierdzenie przydatności danego pracownika do pracy na danym stanowisku ze względu na jego stan zdrowia , oraz możliwe wczesne wykrycie choroby zawodowej lub innego schorzenia związanego ze środowiskiem pracy. Wszystkie te badania są prowadzone na koszt pracodawcy.

Telefony alarmów i środki łączności.

Wszystkie budynki zaplecza są wyposażone w telefony stacjonarne umożliwiające nawiązanie szybkiej łączności w razie sytuacji awaryjnej. Dodatkowo wszyscy pracownicy nadzoru na budowie posiadają telefony komórkowe umożliwiające kontakt z dyrektora oraz wezwanie służb ratunkowych:

NUMERY TELEFONÓW ALARMOWYCH

POGOTOWIE RATUNKOWE	999
STRAŻ POŻARNA	998
POLICJA	997
POGOTOWIE	ENERGETYCZNE
POGOTOWIE WOD-KAN	
POGOTOWIE CIEPŁOWNICZE	

20. WYKAZ WYBRANYCH AKTÓW PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH BEZPIECZEŃSTWA HIGIENY PRACY

DYREKTYWY UNII EUROPEJSKIEJ

Dyrektywa Nr 89/654 z 30 listopada 1989 r. w sprawie minimalnych wymogów związanych z bezpieczeństwem i zdrowiem pracowników w miejscu pracy (posiada charakter zasadniczy w zakresie Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.

Dyrektywa Nr 92/57 z 24 czerwca 1992 r. w sprawie minimalnych wymogów związanych z bezpieczeństwem i zdrowiem pracowników na placu budowy.

Dyrektywa Nr 89/655 z 30 listopada 1989 r. w sprawie minimalnych wymogów związanych z narzędziami wykorzystywanymi w pracy.

Dyrektywa Nr 93/37 (zwana dyrektywą „maszynową”).

POLSKIE NORME

- 1 Czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe. Klasyfikacja.
- 2 PN-73/B-03431 . Wentylacja mechaniczna w budownictwie. Wymagania.
- 3 PN-86/E-05003/01. Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne.
- 4 PN-71/E 020334 Oświetlenie elektryczne terenów budowy, przemysłowych, kolejowych, portowych oraz dworców i środków transportu publicznego.
- 5 PN-92/M.-4701 1 . Maszyny i urządzenia do robót budowlanych ziemnych. Zabezpieczenie Ochronne.
- 6 PN 78/M 47900/01 Rusztowania stojące metalowe robocze. Rusztowania stojakowe z rur stalowych. Ogólne wymagania i badania oraz eksploatacja
- 7 PN-B-031 63-2:1998, Konstrukcje drewniane. Rusztowania. Wymagania.
- 8 PN 68/M-78010 Transport wewnętrzny. Drogi i otwory drzwiowe. Wytyczne do projektowania. (Zmiany BL 2/70 póź 10, BL 1/72 poz.2, BL 101 1/74 poz.86).
- 9 PN-80/M.-47340/02. Betonowanie. Ogólne wymagania i badania
- 10 PN-EN 60204-1 :1998 Bezpieczeństwo maszyn. Wyposażenie elektryczne maszyn. Wymagania ogólne.
- 11 PN-93/N-01 256/03 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona i higiena pracy- wraz ze zmianą PN-N- 01256-3/A1:1997r.
12. PN-92/M. -47335. Betoniarki

13. PN-76/M.-47361/04. Wibratory do zagęszczania betonów. Wibratory pograżalne. Wymagania i badania.
14. PN-81/M.-47560/01 . Pompy do zapraw tynkarskich. Ogólne wymagania i badania
15. PN-80/M.-49060. Maszyny i urządzenia. Wejścia i dojścia. Wymagania
16. PN-EN 1037: 2001 Maszyny. Bezpieczeństwo. Zapobieganie Niespodziewanemu Uruchomieniu Ustanowiona przez Poi. Kom. Normalizacyjny 15 marca 2001 r.
17. PN - EN 294:1994 Bezpieczeństwo maszyn. Odległości bezpieczeństwa uniemożliwiające sięganie Kończynami górnymi do stref niebezpiecznych.
18. PN-EN 340:1996 Odzież ochronna. Wymagania ogólne.
19. PN-EN 352-1:1996 Ochronniki słuchu. Wymagania bezpieczeństwa i badania. Nauszniki przeciwhałasowe
20. PN-EN 354:1997 Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Linki bezpieczeństwa.
21. PN-EN 355:1997 Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Amortyzatory.
22. PN-EN 360: 1996 Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Urządzenia samohamowne
23. PN-EN 361:1997 Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Szelki bezpieczeństwa.
24. PN-EN 397:1997 Przemysłowe hełmy ochronne.
25. PN-EN 471:1997 Odzież ostrzegawcza o intensywnej widzialności.
26. PN-92/P-84672 Ochrony rąk. Kryteria oceny wykonania.
27. PN-80/M. -49060 Maszyny i urządzenia. Wejścia i dojścia
28. PN-93/N-01 256/03 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona i higiena pracy- wraz ze zmianą
29. PN-N-01256-3/A1 : 1997 r. PN - 92 / E - 0559 ochrona przeciwporażeniowa instalacji elektrycznych;
30. PN-1EC 60364-4-41:2000 wymagania jakim powinna odpowiadać instalacja elektryczna zasilana napięciem bezpiecznym. Wprowadzona do obowiązkowego stosowania w punkcie 411 rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z 3 kwietnia 2001 r. w sprawie wprowadzenia obowiązku stosowania niektórych Polskich Norm dla budownictwa (Dz. U. nr.38, poz.456:zm. Dz. U. z 2001 r. Nr. 101, poz.1104)-poz.82 załącznika do rozporządzenia,

ROZPORZĄDZENIA

1. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. nr 47 póź. 401)
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. nr 129 póź. 844 - jednolity tekst stanowi załącznik do Obwieszczenia Ministra Gospodarki .Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2003 r. Dz. U. Nr.169, póź. 1650).
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia 9 Dz. U. Nr. 120 póź. 1126)
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz. U. nr 118 poz.1263);
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych (Dz. U. nr 26 poz.313);

6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 kwietnia 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze obrabiarek do drewna (Dz. U. nr 36 póź. 409);
7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 27 kwietnia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach spawalniczych (Dz. U. nr 40 póź. 470);
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U.nr15poz.140zezm.);
9. Rozporządzenie Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 20 marca 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze żurawi (Dz. U. nr 15, póź. 58);
10. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2001 r. w sprawie wymagań zasadniczych dla sprzętu elektrycznego. Warunków i trybu dokonywania oceny zgodności oraz sposobu oznakowania sprzętu elektrycznego (Dz. U. z dnia 17 października 2001 r. Nr.120,poz. 1276); Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwporażeniowej (Dz. U. nr 81, póź. 351 ze zm.);
11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 listopada 1992 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 92 poz.460) (zmiana z 19.95 r. Dz. U. nr 102 poz.507);
12. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 17 czerwca 1998 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. nr 79 poz.513) ostatnie zmiany 2001 r. 07.24 (Dz. U. nr 4 poz.36);
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z 09.01.2002 r. w sprawie wartości progowych poziomu hałasu ((Dz. U. nr.8poz.81);
14. Uchwała nr 44 Rady Ministrów z dnia 27 marca 1990 r. w sprawie zasad przydzielania pracownikom ochrony indywidualnej oraz dostarczania odzieży roboczej (Monitor Polski nr 14 poz.109zezm.);
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z 09.01.2002 r. w sprawie wymagań zasadniczych dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. nr 4, poz.37); (Rozporządzenie, wchodzi w życie od 01.01.2003r);
16. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 14 kwietnia 2000 r. w sprawie badań psychologicznych kierujących pojazdami oraz kandydatów na instruktorów i egzaminatorów (Dz. U. nr 36 póź. 416);
17. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników z zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. nr 69, poz.332 ze zm.);
18. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. (Dz. U. nr 62 / ze zm. .w sprawie:
 - poz. 285 szczegółowych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. nr62póź. 285.);
 - poz. 287 rodzajów prac które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby,
 - poz. 291 przypadków w których wyjątkowo jest dopuszczalne zatrudnianie młodocianych, którzy nie ukończyli szkoły podstawowej oraz osób nie mających 15 lat, które ukończyły szkołę podstawową,
19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. nr 109 poz.704);